

SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV

a(z)

35 762 01

DEMENCIA GONDOZÓ SZAKKÉPESÍTÉS-RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- a(z) 35 762 01 számú, Demencia gondozó megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 35 762 01

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Demencia gondozó

A szakmacsoport száma és megnevezése: 2. Szociális szolgáltatások

Ágazati besorolás száma és megnevezése: III. Szociális

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1 év

Elméleti képzési idő aránya: 40...%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60...%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

vagy iskolai előképzettség hiányában: -

Bemeneti kompetenciák: -

Szakmai előképzettség: 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló, bővebben a szakmai és vizsgakövetelmény VII. fejezete szerint

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: nem szükségesek

Pályalkalmassági követelmények: nem szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Interprofesszionális megközelítés a demenciával élő személyek gondozásában	orvos, szociálgerontológus, egészségügyi-szociális munkás, mentálhigiénés szakember, pszichológus, szociálpolitikus, szociális munkás
A demenciávaé élő személy speciális ápolásának ismeretei	ápoló BsC, ápoló MsC, egészségügyi-szociális munkás, szociálgerontológus, egészségügyi szakoktató
A demenciával élő személy speciális gondozásának ismeretei	ápoló BsC, ápoló MsC, egészségügyi szakoktató, egészségügyi-szociális munkás, szociális munkás,
A demencia gondozás társadalmi kihívásai	szociológus, egészségügyi-szociális munkás, szociális munkás, orvos, pszichológus, szociálpolitikus, mentálhigiénés szakember, szociálgerontológus
Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlata intézményben	ápoló BsC, ápoló MsC, egészségügyi szakoktató, egészségügyi-szociális munkás, szociálgerontológus, ápoló
Adminisztráció	A szakma gyakorlását szabályozó rendeletek (1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről) szerinti végzettséggel rendelkező szakember.
Szakmai gyakorlat	1. tereptanári végzettség 2. a szakma gyakorlását szabályozó rendeletek (1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,) szerinti végzettséggel rendelkező szakember legalább öt év, az adott szakiránynak megfelelő szakmai gyakorlat

Számítástechnika	számítástechnikai tanár
Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás	pszichiáter, pszichológus, szociálgerontológus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális szervező, pszichopedagógus, mentálhigiénés szakember, szocioterapeuta, művészetterapeuta, zeneterapeuta, biblioterapeuta,
Demenciával élő személyek jogai	jogász, szociálpolitikus, szociális munkás, egészségügyi-szociális munkás
Életvégi kérdések	orvos, pszichológus, szociális munkás, mentálhigiénés szakember, szociálgerontológus, hospis szakápoló
A személyközpontú segítő kapcsolat pszichológiai alapjai	orvos, szociálgerontológus, szociális munkás, mentálhigiénés szakember, pszichológus,
Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítésében	szociálgerontológus, szociális munkás, ápoló BsC, ápoló MsC, egészségügyi szakoktató, egészségügyi-szociális munkás, pszichológus, mentálhigiénés szakember
Kihívások a gondozás mindennapi gyakorlatában	szociálgerontológus, szociális munkás, ápoló BsC, ápoló MsC, pszichológus, egészségügyi szakoktató, egészségügyi-szociális munkás, mentálhigiénés szakember
A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban	szociálgerontológus, szociális munkás, diplomás ápoló, pszichológus, egészségügyi szakoktató, egészségügyi szociális munkás, mentálhigiénés szakember
A családok támogatása a gondozás során	szociálgerontológus, szociális munkás, ápoló BsC, ápoló MsC, pszichológus, egészségügyi szakoktató, egészségügyi-szociális munkás, mentálhigiénés szakember
A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai, pszichopatológiája, a BPSD tünetek	neurológus vagy pszichiáter vagy geriáter szakorvos, pszichológus, szociálgerontológus, ápoló BsC, ápoló MsC, egészségügyi-szociális munkás

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (SZVK) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszám 1 évfolyamos képzés esetén: 1120 óra (32 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszám szabadsáv nélkül 1 évfolyamos képzés esetén: 1008 óra (32 hét x 31,5 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszám 0,5 évfolyamos képzés esetén: 560 óra (16 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszám szabadsáv nélkül 0,5 évfolyamos képzés esetén: 504 óra (16 hét x 31,5 óra)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám
		Összesen	11
	Összesen	28,0	
12092-16 Demenciával élő személyek ápolása, gondozása	Team munka és interprofesszionális megközelítés a demenciával élő személyek gondozásában	0,5	
	A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai és pszichopatológiája	1,5	
	A demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei	1	
	A demenciával élő személy speciális gondozásának ismeretei	1,5	
	A demencia gondozás társadalmi kihívásai	0,5	
	Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlata intézményben		11
11679-16 Demenciával élő személyek támogatása	Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás	1	
	Demenciával élő személyek jogai	0,5	
	Életvégi kérdések	0,5	
	Demenciával élő személyek támogatásának gyakorlata		2
11680-16 Személyközpontú gondozás és kísérés	A személyközpontú segítő kapcsolat pszichológiai alapjai	0,5	
	Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítségével	1	
	Kihívások a gondozás mindennapi gyakorlatában	1	
	A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban	0,5	
	A családok támogatása a gondozás során	0,5	
	Szakmai személyiségfejlesztés		2,5
11681-16 A demencia gondozás adminisztrációs feladatai	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációja	0,5	
	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációjának gyakorlata		0,5
	Számítástechnikai gyakorlat		1

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszám” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
	Összesen	396	612
	Összesen	1008	
12092-16 Demenciával élő személyek ápolása, gondozása	Team munka és interprofesszionális megközelítés a demenciával élő személyek gondozásában	18	0
	Az interprofesszionális együttműködés meghatározása és szükségessége	6	
	Az interprofesszionális együttműködés meghatározása jellemzői és kulcskompetenciái	6	
	Az interprofesszionális együttműködés feltételei	6	
	A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai és pszichopatológiája	54	0
	A demencia oka, előfordulása, fogalma	4	
	Az enyhe kognitív zavar és a lebonyolítás	10	
	A mindennapi tevékenységek zavara	6	
	A demens beteg vizsgálata, differenciáldiagnózisa	6	
	A demencia stádiumai, tipizálása, megjelenési formái	10	
	Nem degeneratív idegrendszeri betegségek miatti demenciák	6	
	A BPSD tünetek felosztása, prevalenciája, jellemzői	6	
	A BPSD tünetek okai, megelőzésük és kezelésük	6	
	A demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei	36	0
	Prehospitális, sürgősségi beavatkozások	10	
	Egyéb gyakori egészségügyi problémák	10	
	A demencia gyógyszeres kezelése	6	
	Ápolás a demencia késői stádiumában	10	
	A demenciával élő személy speciális gondozásának ismeretei	54	0
	A gondozási környezet kialakítása, biztonságosabbá tétele, az otthoni környezet kialakítása	6	
	Az ápoló-gondozó intézményekre vonatkozó követelmények	6	

	Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások a demenciával élők és hozzátartozóik számára	6	
	Kommunikáció a demenciával élő személyekkel	6	
	A gondozási szükséglet felmérése demenciával élők körében	4	
	A demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei, szemléleti alapjai	4	
	A demenciával élő személyt érő abúzus formáinak, előfordulási lehetőségeinek ismerete	6	
	Életvégi gondozás	6	
	Spirituális szükséglet	6	
	A környezet tájékoztatása a demenciáról	4	
	A demencia gondozás társadalmi kihívásai	18	0
	A demencia okozta társadalmi kihívások	6	
	Demenciabarát társadalom	4	
	A gondozó családok segítése	4	
	Hozzátartozói csoportok	4	
	Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlata intézményben	0	396
	A demenciával élő személy speciális ápolásának gyakorlata		198
	A demenciával élő személy speciális gondozásának gyakorlata		198
11679-16 Demenciával élő személyek támogatása	Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás	36	0
	Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás a demencia különböző stádiumában	16	
	Demenciával élő személyek kognitív képességeinek gondozása	10	
	A demencia gondozó feladatai, lehetőségei a tevékenység szervezés, foglalkoztatás területén	10	
	Demenciával élő személyek jogai	18	0
	Alapvető emberi jogok és a demenciával élő személyek jogai	6	
	A hazai jogvédő szervezetek és szakemberek tevékenységi körei	6	
	Cselekvőképesség, jogképesség	4	
	A végrendelet és az élő végrendelet	2	
	Életvégi kérdések	18	0
	Veszteségpszichológiai ismeretek	6	
	A haldokló, demenciával élő ember pszichés támogatása	6	
	A demenciával élő személy hozzátartozójának pszichés támogatása	6	
	Demenciával élő személyek támogatásának gyakorlata	0	72
	Tevékenység szervezés és a demenciával élő személy egyéb támogatásának gyakorlata		72

11680-16 Személyközpontú gondozás és kísérés	A személyközpontú segítő kapcsolat pszichológiai alapjai	18	0
	A személyközpontú segítség alapelvei	6	
	A segítő munka facilitáló tényezői	6	
	A segítő kapcsolat etikai vonatkozásai	6	
	Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítségével	36	0
	A személyközpontú gondozás alapjai	18	
	A gondozást meghatározó pszichológiai tényezők	18	
	Kihívások a gondozás mindennapi gyakorlatában	36	0
	Konfliktusok és elakadások a gondozás során	15	
	A "zavaró viselkedés" proaktív megközelítése és konfliktuskezelés a gondozás során	15	
	Együtműködés a társszakmákkal, a segítő munka támogató hátterei	6	
	A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban	18	0
	Környezeti tényezők és kockázatok a demenciával élők nehézségei kapcsán	6	
	Az intézményi környezet és a szervezeti kultúra alakítása	6	
	A családok támogatása a gondozás során	18	0
	Idős a családban	6	
	A gondozó családok nehézségei	4	
	A családok támogatása a gondozás során	4	
	A családkonzultáció szerepe a gondozó családok támogatásában	4	
	Szakmai személyiségfejlesztés	0	90
Segítő kapcsolat kommunikációja		30	
Készségfejlesztés a segítő kapcsolat működtetéséhez		60	
11681-16 A demencia gondozás adminisztrációs feladatai	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációja	18	0
	Az intézményi adminisztráció ismerete	9	
	A gondozás adminisztrációjának ismerete	9	
	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációjának gyakorlata	0	18
	Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata		18
	Számítástechnikai gyakorlat	0	36
	Számítástechnikai ismeretek		18
Számítástechnika a demencia gondozás adminisztrációjában		18	

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, *a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.*

A

12092-16 azonosító számú

**Demenciával élő személyek ápolása, gondozása
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12092-16 azonosító számú Demenciával élő személyek ápolása, gondozása megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Interprofesszionális megközelítés a demenciával élő személyek gondozásában	A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai, pszichopatológiája, a BPSD tünetek	A demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei	A demenciával élő személy speciális gondozásának ismeretei	A demencia gondozás társadalmi kihívásai	Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlata intézményben
FELADATOK						
Támogatja a demencia, életmóddal kapcsolatos összetevőinek optimális egyensúlyba állítását.			x	x	x	x
Felismeri a betegség korai tüneteit.		x				x
Felismeri a demencia tünetegyüttes viselkedésben megnyilvánuló jellemzőit a betegség becsült stádiumait.		x		x		x
Figyelemmel kíséri a demenciával élő személy pszichés és szomatikus állapotát és megfelelő segítséget kér a veszélyhelyzetek elhárításához.			x	x		x
Szakorvoshoz irányít a BPSD tünetek megjelenése vagy rosszabbodása esetén.		x		x		
A demenciával élő személy számára inspiráló napirendet állít össze. Beavatkozik a pszichopatológiai tünetek enyhítése érdekében.		x				
Együttműködik a gyógyszerelés optimális szintjének beállításában			x			
Támogatja az egyensúlyi állapothoz szükséges környezeti tényezők optimumának kialakítását otthoni vagy intézményes ellátási keretek között (fizikai biztonság, hangulat, kommunikáció).				x		
Alkalmazza a prehospitalis sürgősségi beavatkozások (félrenyelés, kiszáradás, elesések, delírium, vérzések) esetei, megelőzése, kezelése kapcsán felmerülő sürgősségi intézkedéseket, eljárási protokollokat, a közvetlen veszélyelhárítás gyakorlatát.			x			
Tevékenységeivel segíti a demenciával élő személy önállóságának megélésében, aktivitásának, életvitelének, érzelmi biztonságának fenntartásában.				x		
Felkészíti a demenciával élő klienst a szükséges szakvizsgálatokra, szűrővizsgálatokra.				x		
Közreműködik a kínzó fájdalmak enyhítése és a terminális stádiumú gondozás megfelelő szintű ellátása érdekében.				x		
Részt vesz az egyéni gondozási, szükség esetén ápolási terv, esetenként szakmai protokollok elkészítésében.			x	x		

A tervekben meghatározott gondozási és alapápolási tevékenységeket a demenciával élő személy egyéni állapotának függvényében elvégzi, változás esetén módosításukat javasolja.			X	X		
SZAKMAI ISMERETEK						
A demencia okainak, megjelenési formáinak, előfordulási gyakoriságának, a demencia fogalmának és a tünetcsoport összetevőinek ismerete.		X				X
A betegség megelőzését szolgáló egészséges életmód elemei.			X	X		X
A demencia diagnosztikus felállításához szükséges alkalmazott vizsgálati módszerek, elérendő szakemberek feladatainak, szerepének ismerete.		X	X	X		X
A szakvizsgálathoz való hozzájutás útja és menete.		X	X	X		X
A demencia betegséghez társuló kognitív zavarok, továbbá a betegséghez társuló nem kognitív tünetek ismerete.		X				X
A demencia stádiumainak, a hozzájuk kapcsolódó tüneteknek felismerése.		X				X
A BPSD tünetek, főbb okai és jellemzőinek ismerete.		X		X		
A BPSD tünetek esetén a megelőzés kommunikációs lehetőségei, a negatív viselkedés (pl.: agresszió) kezelése.		X		X		
A kliens hozzátartozóit és a professzionális csapatot terhelő lelki nehézségek, stressz jellemzői.					X	
Az otthoni gondozás jelentősége és az otthoni gondozáshoz szükséges környezeti feltételek.				X	X	
A demenciával élő személy gondozási, ápolási szükségleteinek felmérési módszerei, gondozási, ápolási tervek készítése, otthoni gondozás tevékenységei és az otthoni gondozáshoz szükséges környezeti feltételek, az intézményi gondozási lehetőségei, a szakmai protokollok és a minőségfejlesztés szabályai.				X		X
A demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei, szemléleti alapjai (én támogató modell, személyközpontú gondozás).				X		X
A prehospitalis sürgősségi beavatkozások (félrenyelés, kiszáradás, elesések, delírium, vérzések) esetei, megelőzése, kezelése kapcsán felmerülő sürgősségi intézkedések, eljárási protokollok ismerete, a közvetlen veszélyelhárítás gyakorlati ismerete és alkalmazása.			X			X
A demenciával élő személlyel való kapcsolatteremtés, kommunikáció szabályai.				X		X

A demenciával élő személyt érő abúzus formáinak, előfordulási lehetőségeinek ismerete, az abúzus felismerésének szempontjai.				X		X
A gondozó team munkamegosztása, szerepkészlete és kompetenciahatárai.	X				X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Olvasott szakmai szöveg megértése, fogalmazás szóban és írásban.		X	X	X	X	X
Szakmai beszédképesség.	X			X	X	X
Demenciával élő személy mobilizálása, motiválása.				X	X	
Szakmai beavatkozások szóbeli és cselekvéses formáinak alkalmazása.			X	X		X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Elhivatottság, elkötelezettség, önállóság			X	X		X
Türelmesség, stressz tűró képesség	X	X		X		X
Megbízhatóság, felelősségtudat			X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Empatikus készség, motiváló készség, tolerancia	X		X	X	X	X
Tömör fogalmazás készsége, meghallgatási készség, adekvát metakommunikációs készség	X	X			X	X
Konfliktusmegoldó készség			X	X		X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Logikus gondolkodás, információgyűjtés, felfogóképesség	X	X	X	X	X	X
Problémamegoldás,- hibaelhárítás, lényegfelismerés, helyzetfelismerés			X	X		X
Módszeres munkavégzés, figyelem megosztás, rendszerszemlélet	X					X

1. Team munka és interprofesszionális megközelítés a demenciával élő személyek gondozásában tantárgy **18 óra**

1.1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók megismerik a demenciával élő személyek ellátásában együttműködő különböző szakmákat és azok képviselőit.

Értelmezik a szakmaközi együttműködést és annak szükségességét.

1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az alapképesítések megszerzése során elsajátított szociális munka és szociális szolgáltatások ismerete.

1.3. Témakörök

1.3.1. *Az interprofesszionális együttműködés meghatározása és szükségessége 6 óra*

Az interprofesszionális együttműködés definíciója

Az interdiszciplinalitás és az interprofesszionális összefüggése

Az interszektoralitás alkalmazása a demenciával élők gondozásában

1.3.2. *Az interprofesszionális együttműködés jellemzői és kulcskompetenciái 6 óra*

Az interprofesszionális gyakorlat értékei és etikája

Az interprofesszionális gyakorlat értékeire és etikájára vonatkozó kompetenciák összetevői

A szerepekre és a felelősségre vonatkozó kompetenciák jellemzői

Az interprofesszionális kommunikációra vonatkozó kompetenciák jellemzői

A csapatépítésre és csapatmunkára vonatkozó kompetenciák jellemzői

1.3.3. *Az interprofesszionális együttműködés feltételei* **6 óra**

Az interprofesszionális együttműködés alapfeltételei

A csapatmunkában résztvevő szakemberek: személyisége, szakmai tudása és tevékenysége, a team-munka és a szervezeti/intézményi keretek

Az interprofesszionális együttműködés legalapvetőbb feltételeit.

A gondozó team munkamegosztása, szerepkészlete és kompetenciahatárai.

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Általános tanterem, terem, könyvtár

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	-----------------------------------	---	--

		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Teszt feladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x	x		
3.2.	rajz készítése leírásból	x	x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x			
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			

4.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
6.	Gyakorlati munkavégzés körében				
6.1.	Műveletek gyakorlása	x			
6.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x		
7.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
7.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
7.2.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
7.3.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai és pszichopatológiája tantárgy 54 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

Kibővíti a gondozó alapismereteit a demenciáról, melynek segítségével figyelemmel tudja kísérni a demenciát okozó folyamatát, a demenciával élő személy állapotváltozásait, felismeri a speciális helyzeteket, megfelelő segítséget tud nyújtani és kérni a veszélyek elhárításához.

2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az alap szakképesítés megszerzése során tanult egészségügyi ismeretek, alapismeretek, kórokok és kórtan.

2.3. Témakörök

2.3.1. A demencia oka, előfordulása, fogalma

4 óra

- A demencia fogalma.
- A demencia okai.
- A demencia megjelenési formái.
- A demencia előfordulása.
- A demencia tünetcsoportjának összetevői.

2.3.2. Az enyhe kognitív zavar és a lebenytünetek

10 óra

- Az enyhe kognitív zavar értelmezése
- A lebenytünetek felismerése:

Aphasia
Agnosia
Apraxia
Alexia
Agraphia

2.3.3. A mindennapi tevékenységek zavara 6 óra

Az alapvető ADL funkciók zavarának ismerete ((járás, felkelés ágyból/székből; fürdés/zuhanyozás, az öltözködés, az evés/étkezés, a tisztálkodás, toaletthasználat).

Az eszközös ADL funkciók ismerete (házimunka végzése, az ételek elkészítése, a gyógyszerek pontos szedése, a pénzügyek kezelése, a bevásárlás, a telefon és más elektromos/kommunikációs eszközök kezelése és a közlekedés).

2.3.4. A demens beteg vizsgálata, differenciáldiagnózisa 6 óra

Anamnézis és panaszfelvétel a betegtől és hozzátartozójától.

A demencia vizsgálatára alkalmazható tesztek: Mini Mental, Katz-ADL index

A figyelemzavar, a depresszió, a delírium és a demencia elkülönítése, megkülönböztetése.

BADL, IADL, MMSE, Mini-Cog felmérő skálák, illetve az órarajzolási teszt ismerete, használata. Az eszközök hasznossága, a használó felelőssége.

A beteg vizsgálatában közreműködő szakemberek feladatainak, szerepének ismerete.

A szakvizsgálathoz való hozzájutás útja és menete.

2.3.5. A demencia stádiumai, tipizálása, megjelenési formái 10 óra

A demencia stádiumai: enyhe, középsúlyos, súlyos és a hozzájuk kapcsolódó tünetek felismerése.

A demencia tipizálása:

- Klinikai szindróma szerint
- Kórokok szerint
- Gyógykezelhetőség alapján

A demencia megjelenési formái: Alzheimer-kór (AK), A diffúz Lewy-testes demencia (DLTD); A frontotemporális demenciák (FTD);

2.3.6. Nem degeneratív idegrendszeri betegségek miatti demenciák 6 óra

- vaszkuláris demenciák (VaD),
- toxikus eredetű demenciák
- poszttraumás eredetű demencia
- gyulladással járó betegségekhez társuló demencia
- pszeudo demencia

2.3.7. A BPSD tünetek felosztása, prevalenciája, jellemzői 6 óra

A demencia magatartási és pszichológiai tünetei

Magatartási tünetek:

Agitáció - Kérdezgetés (calling out) - Sírás - Agresszió (fizikai vagy verbális) - Nyugtalanág - Kiabálás/sikoltozás - Szexuális viselkedési zavarok - Kóborlás - Alvászavarok - Járkálás vagy ismétlődő motoros aktivitás - Naplemente-tünet („sundowning”)

Pszichológiai tünetek:

Szorongás (anxietás) - Apátia - Delúzió - Depresszió - Diszinhibíció (gátolatlanág) - Eufória - Hallucinációk - Miszidentifikáció

A BPSD tünetek előfordulása a demenciával élő személyek otthonában és a gondozó otthonokban

A BPSD tünetek jellemzői:

Agitáció, Agresszivitás, Delúzió (téves gondolatok), Hallucinációk, Miszidentifikáció (az érzékelés zavarai), Depresszió, Apátia, Anxietás, Kóborlás, Naplemente tünet („sundowning”)

2.3.8. A BPSD tünetek okai, megelőzésük és kezelésük 6 óra

Az érzékszervi funkciók romlása

Testi panaszok következményei

Csökkenett verbális kommunikációs képesség

A BPSD tünetek esetén a megelőzés kommunikációs lehetőségei, a negatív viselkedés, pl.: agresszió kezelése.

2.3.9. Témakör 9 ... óra

A témakör részletes kifejtése

2.3.10. Témakör 10 ... óra

A témakör részletes kifejtése

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	

1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x			
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

3. A demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei tantárgy 36 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

A demenciával élő személyek speciális ápolási feladatainak megismertetése.

A demenciával élő személyek speciális szükségletei kielégítésének elsajátítása az ápolás során.

3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Egészségügyi- ápolási, népegészségügyi, elsősegélynyújtási alapismeretek.

3.3. Témakörök

3.3.1. *Prehospitális, sürgősségi beavatkozások* 10 óra

Prehospitális sürgősségi beavatkozások felismerése és ellátása

Prehospitális sürgősségi beavatkozások okai, tapasztalatok és teendők:

- félrenyelés
- kiszáradás
- elesés, traumák
- delírium
- vérzések

3.3.2. *Egyéb gyakori egészségügyi problémák* 10 óra

Az esetleges viselkedésváltozások megfigyelése, felismerése a gyakori egészségügyi problémák során.

Az árulkodó jelek felismerése.

Gyakori egészségügyi problémák követése a viselkedésváltozás függvényében:

- láz
- influenza és tüdőgyulladás
- elesés
- székrekedés
- hasmenés
- kiszáradás
- inkontinencia
- fogászati problémák
- sürgősségi helyzetek

3.3.3. *A demencia gyógyszeres kezelése* 6 óra

A gyógyszeres kezelés szükségessége/esetei a demencia kapcsán.

Gyógyszerek a demencia kezelésére.

A demenciával kapcsolatos viselkedésbeli zavarok lehetséges gyógyszeres kezelése.

A demenciával élő személy társbetegségei kezelésére használt gyógyszerek.

A gyógyszerek megfelelő alkalmazása:

- tünetjavítás

- progressziólassítás
- kísérő pszichiátriai zavarok (BPSD) kezelése

3.3.4. *Ápolás, a demencia késői stádiumában*

10 óra

A prehospitális sürgősségi beavatkozások eljárási protokolljainak ismerete.
 A közvetlen veszélyelhárítás gyakorlati ismerete és alkalmazása.
 Gyógyászati segédeszközök használata: speciális ágymatrac, ék alakú párna, az eszközök professzionális használata.
 A mobilizálás sajátosságai alkalmazása.
 Praktikum alkalmazása a megfelelő táplálék és folyadékbevitel biztosításához.
 Nyelési problémák kezelése.
 Bőrproblémák kezelése.

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		

1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x			
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

4. A demenciával élő személy speciális gondozásának ismeretei tantárgy

54 óra

4.1. A tantárgy tanításának célja

A demencia betegséggel kapcsolatos speciális gondozási feladatok, gondozási, ápolási szükségletfelmérés, gondozási tervekészítés módszerei.

4.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A szociális ellátás általános ismerete, gondozási ápolási feladatok, személyes gondoskodás. Alapvető pszichológiai ismeretek.

4.3. Témakörök

4.3.1. *A gondozási környezet kialakítása, biztonságosabbá tétele, az otthoni környezet kialakítása* 6 óra

A demenciával élő személyek otthoni ellátása szükségességének indokai.

Általános tudnivalók:

- nyugalom biztosítása
- állandó környezet

Konkrét feladatok a demens személy otthonának alkalmassá tételére:

- a talaj
- a lépcső
- a világítás
- az idő észlelésének és az emlékezésnek segítése
- a fürdőszoba
- a WC
- a gyógyszerhárolás
- záruk, üvegek, fűtőtest
- a konyha
- a nappali
- a hálószoba
- a lakáson kívül

Pénzügyi kérdések.

Jogi ügyek, érdekképviselés.

4.3.2. *Az ápoló-gondozó intézményekre vonatkozó követelmények* 6 óra

A környezet kialakításának kritériumai: nyugalom, állandóság, biztonság.

A környezet kialakításának szinterei: lakótér, tágas belső tér, színek szerepe, tájékozódás, megvilágítás, bútorzat, akadálymentesség, szabadban való mozgás.

4.3.3. *Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások a demenciával élők és hozzátartozóik számára* 6 óra

Szociális szolgáltatások az 1993. évi III. tv. alapján:

Alapellátás keretében:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- nappali ellátás: idősek klubja, demens személyek nappali intézménye

Szakosított ellátás keretében:

- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: idősek gondozóháza,
- Idősek tartós bentlakást nyújtó otthona: ápoló-gondozó otthona, pszichiátriai betegek ápoló-gondozó otthona, ill. ennek demens részlege

4.3.4. Kommunikáció a demenciával élő személyekkel **6 óra**

A demenciával élő személy kommunikációs sajátosságai. A kommunikáció alaptörvényeinek működése, módosulása a demenciával élő személyek kommunikációjában (kódolás, dekódolás torzításai).

Közlésszimbólumok, időszáv kezelése a tartalom megértésében, üzenetkiemelés és megerősítés szükségessége és technikái.

A demenciával élő személlyel való kapcsolatteremtés, kommunikáció szabályai.

4.3.5. A gondozási szükséglet felmérése demenciával élők körében **4 óra**

A gondozási szükséglet felmérése az előgondozás során, az intézménybe való beköltözés után.

A demenciával élő személy szűkebb és tágabb környezete.

A demenciával élő személy biztonsága, lakókörnyezete.

A demenciával élő személy élelmezése, ruházata, személyi higiénéje, mobilitása.

Egyéni gondozási terv készítése.

Ápolási terv készítése.

A szakmai protokollok és a minőségfejlesztés szabályai.

4.3.6. A demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei, szemléleti alapjai **4 óra**

A gondozás irányelvei:

- segítségnyújtás, időtényező, motiválás, emlékeztetés, útmutatás, bátorítás, pedagógiai magyarázat, észlelés, támogatás, elfogadás

Gondozási minták:

- személyközpontú gondozás
- a Legjobb barát modell
- én támogató hozzáállás

Az ellátás alapelvei:

- biztonság, védelem, nyugalom
- környezeti tényezők biztosítása
- együttműködés

A betegség megelőzését szolgáló egészséges életmód elemei.

4.3.7. A demenciával élő személyt érő abúzus formáinak, előfordulási lehetőségeinek ismerete **6 óra**

Az abúzus fogalma

Az időskori abúzus főbb formái:

- fizikai abúzus
- pszichés/verbális abúzus
- szexuális abúzus
- elhanyagolás
- anyagi abúzus

Az abúzus szinterei:

- otthoni
- intézményi
- ön elhanyagolás

A bántalmazás jelei (külső, viselkedési).

Megelőzési lehetőségek.

4.3.8. Életvégi gondozás**6 óra**

A terminális állapotú, demenciával élő személyek speciális gondozási ismeretei.
 A palliatív gondoskodás lehetőségei, színterei, eszközei, módszerei
 Otthoni szakápolás
 Hospice-palliatív ellátás.

A hazai palliatív, hospice ellátások gyakorlati tevékenysége, a hospice szemléletű ellátás biztosításának elvei, lehetősége a szociális ellátások intézményeiben.

4.3.9. Spirituális szükségletek**6 óra**

A vallás, a hitélet, mint kapaszkodó.

4.3.10. A környezet tájékoztatása a demenciáról**4 óra**

A diagnózis közlése.

Rossz hír közlési modellek: nem közlő, mindent közlő, egyénre szabott.

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		

1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x			
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. A demencia gondozás társadalmi kihívásai tantárgy

18 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló megismeri a demencia megbetegedés társadalmi kihatását, a társadalom elöregedésével járó új kihívásokat.

Értelmezi a demenciával élő személy társadalmi helyzetét, egészségügyi, szociális problémáit, a betegség okozta életforma hatásait életmódjukra.

Megismeri a demencia-barát társadalom kritériumait.

Segítséget nyújt a hozzátartozók és szakemberek kommunikációjában.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az alapszakképesítés során elsajátított társadalmi és gerontológiai ismeretek.

5.3. Témakörök

5.3.1. *A demencia okozta társadalmi kihívások*

6 óra

A társadalmi elöregedés és annak következményei.

A demencia társadalmi kihívásai (az ápolás, a gondozás kérdése,)

5.3.2. *Demencia-barát társadalom*

4 óra

A demencia-barát munkahelyek

Az intézmények jogi és finanszírozási környezete

Az egészségügyi ellátók biztonságos fizikai környezete

Az egészségügyi ellátók betegtájékoztató és irányító tevékenysége

A kulturális élet szinterei

A boltok, üzletek, szolgáltatók

A várható jövő és hatásai

A Nemzeti Demencia Stratégia

A demencia társadalmi szintű kommunikációja

5.3.3. *A gondozó családok segítése*

4 óra

A professzionális segítség lehetséges szinterei.

A segítő team tagjai.

A gondozó családok támogatásának módszertani elemei

A demencia felismerésének és a diagnózis felállításának időszakában nyújtott támogatás.

A gondozó család belső viszonyai és a családi szerepek alakulásának jelentősége a segítő munkában

Anyagi eszközök, az ápolási díj jogosultsági kritériumai

5.3.4. *Hozzá tartozói csoportok*

4 óra

Kommunikációs lehetőségek a gondozó hozzátartozókkal

- Hozzá tartozói Fórum

- Civil szerveződések

- Alzheimer-Cafék

- Demencia-barát közösségek, önszolgáltató csoportok

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.3.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.6.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x			
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlata intézményben tantárgy

396 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

Megtervezi a gondozási folyamatot, közreműködik az ápolási és foglalkozási terv kidolgozásában.

Felismeri a demenciát, a demencia kórképek tüneteit.

Felkészíti a demenciával élő személyt az egészségügyi vizsgálatokra, terápiás programokra, biztosítja a szűrővizsgálatokra való eljutását.

Figyelemmel kíséri a demenciával élő személy pszichés és egészségügyi állapotát, felismeri a krízis helyzeteket, megfelelő segítséget kér a veszélyek elhárításához.

Alapápolási feladatokat végez a demencia betegségekkel kapcsolatosan.

6.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az elméleti oktatás során tanultak. a demenciával élő személy speciális ápolásának és gondozásának ismeretei.

Egészségügyi, ápolási eszközök, segédeszközök kezelése. Gyógyszerek, gyógyszerelés. Műveletek gyakorlása.

6.3. Témakörök

6.3.1. *Demenciával élő személy speciális ápolásának gyakorlata*

198 óra

A gyakorlat során speciális ápolási feladatokat végeznek.

Speciális ápolási feladatok:

- közreműködik a prehospitális sürgésségi ellátások alkalmazásában,
- egyéb, gyakori egészségügyi problémák ellátása,
- ápolás a demencia stádiumában,
- megfigyeli/felismeri a viselkedésváltozásokat, azok tüneteit.

Közreműködik az orvos által elrendelt gyógyszerek alkalmazásában.

Részt vesznek haldokló betegek életvégi támogatásában.

Segítséget nyújt a spirituális szükségletek kielégítésében.

Ez nem kell!!

- a gondozási környezet kialakítása, biztonságosabbá tétele, az otthoni környezet kialakítása.

Alkalmazza a demenciával élő beteggel való kommunikációt a gyakorlatban. Gyakorolják a gondozási, ápolási szükségletek felmérésének módszereit, a gondozási, ápolási tervek készítését

6.3.2. *A demenciával élő személy speciális gondozásának gyakorlata* 198 óra

A tanulók a gyakorlat során tereptanár segítségével, vezetésével aktívan bekapcsolódnak demencia gondozási feladatok ellátásába. Megfigyelik, kipróbálják az elméletben megismert technikákat, otthoni és intézményi körülmények között.

- Részt vesz az otthoni/intézményi környezet kialakításában, biztonságossá tételében.
- Tájékoztatást nyújt a környezet számára az elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatásokról.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés és kommunikáció szabályait a demenciával élők körében.
- Közreműködik a gondozási szükséglet felmérésében, az ápolási terv és a gondozási terv készítésében.
- Alkalmazza a gondozás irányelveit, alapelveit, módszereit.
- Figyelemmel kíséri a demenciával élő személlyel történő bánásmódot. Felismeri az abúzus tüneteit, jelzi a tereptanár felé.
- Részt vesz az életvégi gondozás folyamatában. Alkalmazza a hospice-palliatív ellátás elveit.

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Személyes gondoskodást nyújtó szociális és egészségügyi intézmény.

Az ellátott otthona.

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések
---------	-----------------------------------	---	--

		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x	x		
2.	bemutató	x	x		
3.	megbeszélés	x	x		
4.	kooperatív tanulás		x		
5.	gyakorlás	x	x		

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfelfogadáson, esetmegfigyelés	x			
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11679-16 azonosító számú

**Demenciával élő személyek támogatása
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11679-16 azonosító számú Demenciával élő személyek támogatása megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Itekenység- szervezés, foglalkoztatás	Demenciával élő személyek jogai	Életvégi kérdések	Demenciával élő személyek támogatásának gyakorlata
FELADATOK				
Megszervezi a demenciával élő személy funkcionális felmérését.	x			
Azonosítja azokat a készségeket, melyek erősítésére, megőrzésére a demenciával élő személynek szüksége van.	x	x		x
Támogatást nyújt a demencia különböző stádiumaiban alkalmazható foglalkoztató terápiais, készségmegőrző, készségmegerősítő lehetőségek kiválasztásához.	x			x
Eljuttatja a demenciával élő személyt a foglalkozásokra, ahol konstruktívan támogatja a foglalkoztatást végző kollégája szakmai munkáját.				x
Tájékoztatót ad a demenciával élő személynek, illetve hozzátartozójának a jogvédelemmel kapcsolatban elérhető információkról, szervezetekről, szakemberekről.		x		x
Figyelembe veszi munkájában, az Alaptörvényben és az 1993/III. tv-ben leírt emberi jogokat.		x		x
Támogatja az akarat működéskében még önálló beteget abban a döntésében, hogy élő végrendeletet készít.		x	x	x
Figyelemmel kíséri a demenciával élő személy cselekvőképességének alakulását és javaslatot tesz az új jogi helyzet legitimálására.		x		x
Végrehajtja az elrendelt korlátozó intézkedést az intézményi speciális szabályzat, protokoll előírásai alapján.		x		x
Segít azonosítani az értelmes életcél és megtalálni a napi célokat, a folyamatosan leépülő demenciával élő személy számára.	x			x
Segít tisztázni a veszteségekhez kapcsolódó érzéseket és szükség esetén bevonja a team pszichológus tagját.			x	x
Támogatja a demenciával élő személy pszichés törekvéseit az élet elengedésének megélése érdekében.			x	x
Ellátja a halott körüli teendőket.			x	x

Együttműködik a családdal, természetes támaszrendszer, helyi közösség tagjaival a haldoklás megélése, gyász érzelmi feldolgozása kapcsán.			X	X
Képes azonosítani az ún. hiábavaló kezeléseket terminális életidőszakban.			X	
SZAKMAI ISMERETEK				
A foglalkoztatás jelentősége, a demencia különböző stádiumaiban alkalmazható foglalkoztatási lehetőségek, módszerei, formái.	X			
A funkcionális felmérés eljárásának ismerete.	X			X
A csoportos, egyéni terápias, szinten tartó, fejlesztő foglalkozások jelentősége, jellemzői, formái.	X			
A demenciával élő személyek kognitív képességeinek szinten tartására, fejlesztésére szolgáló foglalkozások módszertani alapjainak ismerete.	X			X
Készségmegőrző, készségmegerősítő foglalkozások módszertana.	X			
Az emberi jogok ismerete a különböző jogforrási hierarchiák alapján.		X		
Az Alzheimer betegek jogai a „Legjobb barát” modell alapján.		X		
A jogvédelemmel foglalkozó szervezetek, szakemberek tevékenységi köre.		X		
A cselekvőképességre, jogképességre vonatkozó jogforrások.		X		
A cselekvőképességet korlátozó, kizáró eljárások a hazai jogrendben.		X		
Az ember halálához, halálhoz való viszonyához fűződő helyi közösségi, intézményi normák, rítusok, támogató szerepének ismerete.			X	
A halálhoz vezető út pszichés komponenseinek, a segítő „kísérő” szerepének jelentősége és gyakorlata a demenciával élő személy életében.			X	
A hozzátartozó pszichés kísérése szempontjából az elengedés/gyász személyes stratégiáinak, támogatási lehetőségei.			X	X
A hozzátartozók holisztikus szemléletű támogatásának módjai (emocionális, kapcsolati, szociális, spirituális).			X	X
Az élő végrendelet célja, lehetséges tartalma.			X	
A palliatív és a hospice ellátás jellemzői, azonosságai és különbözőségei.			X	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Olvasott szakmai szöveg megértése, fogalmazás szóban és írásban.	X	X	X	
Szakmai beszédképesség.	X	X	X	X
Pozitív, empatikus attitűd.	X	X	X	X

Szakmai beavatkozások szóbeli és cselekvéses formáinak alkalmazása.				x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Elhivatottság, elkötelezettség	x		x	
Kitartás, önállóság, döntésképeség		x		
Rugalmasság, szervezőkészség, türelmesség	x		x	
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Interperszonális rugalmasság, kezdeményezőkézség, motiválókészség	x			
Kommunikációs rugalmasság, hatékony kérdésés készsége, közérthetőség			x	
Kompromisszumkészség, engedékenység		x		
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Kreativitás, ötletgazdagság, információgyűjtés	x		x	
Problémaelemzés, -feltárás, helyzetfelismerés, lényegfelismerés	x	x	x	
Módszeres munkavégzés, gyakorlatias feladatértelmezés, nyitott hozzáállás		x		

7. Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás tantárgy

36 óra

7.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló tisztában legyen a demenciával élő személy életkilátásait, életminőségét meghatározó tevékenység-szervező, foglalkoztató segítő tevékenységek jellemzőivel. Meg tudja határozni saját szerep-és kompetenciakörét a beavatkozások, tevékenységek, eszközök használata során.

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás speciális jellemzői a különböző stádiumokban lévő demenciával élő személyek életminőségének javítása szempontjából. Alkalmazott pszichológia, gerontológia, szociális munka ismeretei.

7.3. Témakörök

7.3.1. *Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás a demencia különböző stádiumaiban* 16 óra

A tevékenység-szervezés, foglalkoztatás általános célja, szerepe, jelentősége, lehetősége és specifikusan eltérő célrendszere a demencia különböző stádiumaiban.

A tevékenységek hatása a demenciával élő személy életére.

A kognitív funkciók romlása lassításának lehetőségei.

7.3.2. *Demenciával élő személyek kognitív képességeinek gondozása* 10 óra

A kognitív képességek és készségek gondozását, a leépülési folyamat lassítását szolgáló foglalkozások, foglalkoztató terápiák.

A funkcionális felmérés eljárása.

A csoportos, egyéni terápiás, szintentartó, fejlesztő foglalkozások jelentősége, jellemzői, formái.

Realitásorientáció egyéni és csoportos formában, reminiscenciacsoport, az RYCT program, kognitív tréning egyéni és csoportos formája, szenzoros integrációs csoportok, állatasszisztált foglalkozások, mozgásos aktivitást célzó egyéni, csoportos foglalkozások, mozgásterápia (finom mozgások, nagy mozgások), kreatív foglalkozások, művészetterápiás módszerek (zene, mozgás, tánc, képzőművészet, gesztus, színjátzó-és bábterápia, biblio-terápia).

A demenciával élő személyek kognitív képességeinek szintentartására, fejlesztésére szolgáló foglalkozások általános módszertani alapjai.

A foglalkozások, foglalkoztató terápiák módszertani jellemzői, formái, eszközei, hatásmechanizmusa.

Foglalkoztatás tervezése, a foglalkoztatási tervdokumentum kialakítása.

A napi gondozási szakmai tevékenység foglalkoztatás-vezérelt, személyközpontú ellátást célzó gyakorlata, kapcsolódása az interprofesszionális team tagjainak tevékenységéhez.

7.3.3. *A demencia gondozó feladatai, lehetőségei a tevékenység-szervezés, foglalkoztatás területén területén* 10 óra

Napi hasznos és célszerű tevékenységek megszervezésének szempontjai.

A demencia gondozó szakember előkészítő, felkészítő, inspiráló tevékenysége a foglalkozásokra való eljutás érdekében.

A demencia gondozó közreműködésének lehetősége az interprofesszionális team más tagja által vezetett foglalkoztató tevékenységekben.

Saját kompetenciakörben elvégezhető tevékenység-szervezés, foglalkoztatás lehetőségei, módszerei.

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	bemutató		x	x	
3.	megbeszélés		x	x	
4.	kooperatív tanulás		x		
5.	gyakorlás	x	x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			

2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x	x		
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
6.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
6.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
6.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8. Demenciával élő személyek jogai tantárgy

18 óra

8.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló megismerje és munkája során biztosítsa az emberi jogokat különböző megnyilvánulási, cselekvéses formákban. Érzékeny legyen azok, egész team által történő betartására.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Jogforrások ismeretei, a normák alkalmazása, amelyek az emberi méltóságot biztosítják a demenciával élő személyek és családjaik számára.

8.3. Témakörök

8.3.1. Alapvető emberi jogok és a demenciával élő személyek jogai 6 óra

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának értelmezése, alkalmazási lehetőségei a demenciával élő személyek támogatásában.

Általános etikai elvek a magyar jogforrásokban (Alaptörvény, 1993. évi III. törvény, 1997. évi CLIV. törvény, 2003. évi CXXV. törvény alapján), ezek értelmezése, alkalmazási lehetőségei a demenciával élő személyek támogatásában.

Ellátást igénybe vevők jogai, ellátáshoz fűződő jogok (fájdalom csillapításának joga, kapcsolattartás joga, tájékoztatáshoz és önrendelkezéshez való jog, ellátás visszautasításának joga).

Alzheimer betegek jogai Virginia Bell nyomán, ezek érvényesítése a demenciával élő személyek támogatásában.

8.3.2. A hazai jogvédő szervezetek és szakemberek tevékenységi körei 6 óra

Magyarországon működő jogvédő szervezetek célkitűzései, tevékenységi köre, elérhető szakemberei.

Az OBDK és az ellátottjogi képviselő.

A szociális ellátások végzésére működési engedéllyel rendelkező intézmények érdekvédelmi, jogvédelmi, emberi méltóságot biztosító gyakorlata.

8.3.3. Cselekvőképesség, jogképesség 4 óra

A jogképesség, cselekvőképesség fogalma, tartalma, a cselekvőképességre, jogképességre vonatkozó jogforrások.

A cselekvőképességet korlátozó, kizáró eljárások a hazai jogrendben. jogforrása.

Az előzetes jognyilatkozat célja, tartalma, érvényessége.

Az önrendelkezés jogának gyakorlata a szociális ellátások igénybevétele esetén.

A cselekvőképességet korlátozó, teljesen korlátozó eljárások esetei, eljárási szabályai, intézkedő hivatali, intézményi szervei, személyei.

A korlátozó intézkedések alkalmazásának lehetőségei demenciával élő személyek bentlakásos intézményeiben.

8.3.4. A végrendelet és az élő végrendelet 2 óra

Az életvégi döntési helyzetek azonosítása, támogatási lehetőségek a döntéshozatalban.

Az életmegg hosszabbító kezelésekről való lemondás és egyéb betegjogok.

Az életvégi ellátás tervezése.

A végrendelet célja, tartalma, érvényessége, elkészítésének eljárási szabályai.

Az élő végrendelet célja, tartalma, érvényessége, elkészítésének eljárási szabályai.

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

8.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	elbeszélés			x	
2.	kiselőadás		x		
3.	megbeszélés		x	x	
4.	gyakorlás	x	x	x	

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			

3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

8.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Életvégi kérdések tantárgy

18 óra

9.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló ismerje és alkalmazni tudja a hatékony pszichés támogatás eszközeit, módszereit az élet végső szakaszában. Ismerje a hozzátartozó, gondozó családtag támogatásának eszközeit, a többi IP team tagjának ilyen irányú tevékenységét.

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Alkalmazott pszichológia, szociális esetmunka, kultúranropológia, szociológia ismeretei. A hazai palliatív, hospice ellátások és hospice szemléletű ellátási lehetőségek, azok jellemzői. A palliatív és a hospice ellátás azonosságai és különbözőségei.

A demenciával élő személy hozzátartozójának pszichés támogatása az elengedés, gyász megélésében, stratégiák kialakításában

A gondozó családtag, hozzátartozó holisztikus szemléletű támogatásának módjai (emocionális, kapcsolati, szociális, spirituális). módszertana

A palliatív és a hospice ellátás jellemzői

Az ember halálához, halálhoz való viszonyához fűződő helyi közösségi, intézményi normák, rítusok, támogató szerepének ismerete. szerepe

A halálhoz vezető út pszichés komponenseinek, a segítő „kísérő” szerepének jelentősége és gyakorlata a demenciával élő személy életében.

A hozzátartozó pszichés kísérése szempontjából az elengedés/gyász személyes stratégiáinak, támogatási lehetőségei.

A hozzátartozók holisztikus szemléletű támogatásának módjai (emocionális, kapcsolati, szociális, spirituális).

Az élő végrendelet célja, lehetséges tartalma.

A palliatív és a hospice ellátás jellemzői, azonosságai és különbözőségei.

9.3. Témakörök

9.3.1. *Veszteségpszichológiai ismeretek* 6 óra

Az emberi élet determinizmusa, ehhez való egyéni és kulturális viszonyulások. Az ember saját halálához való viszonya.

Az élet folyamán elszenvedett és feldolgozott veszteségek kihatása a halál elfogadására és feldolgozására.

A szociális, pszichés és biológiai halál.

A halál elfogadásának öt fázisa Elisabeth Kübler Ross nyomán (tagadás, düh, alku, depresszió, belenyugvás).

A gyász folyamata.

Gyászritusok, szerepük és megjelenési formáik.

A veszteség folyamata kísérésének, illetve a gyászfolyamat támogatásának lehetőségei intézményi keretek között.

9.3.2. *A haldokló, demenciával élő ember pszichés támogatása* 6 óra

Erik H. Erikson személyiségfejlődési modellje, az egyes identitásszakaszok és pszichológiai szükségletek.

H. Petzold identitáselmélete (az öt oszlop).

Az identitás elengedésének eltérő jegyei az egyes identitásszakaszokban, illetve identitáselemekben.

Az identitásvesztés folyamatában azonosítható pszichés szükségletek. Az én integritás vágya és az identitásdiffúzió ellentétes folyamatának következményei.

Meglévő és fenntartható identitáselemek támogatásának lehetőségei a demenciával élő személyek kísérése során (a segítő lehetséges célja, a segítés módszertana).

A haldoklás pszichés támogatásának lehetőségei a halál elfogadásának különböző fázisaiban.

9.3.3. *A demenciával élő személy hozzátartozójának pszichés támogatása* 6 óra

A hozzátartozó pszichés támogatása az elengedés és gyász megélésének folyamatában.

A demencia gondozó céljai, szerepei, dilemmái és a segítés módszertana, határai.

A hozzátartozó, gondozó családtag holisztikus támogatásának területei, módjai, az interprofesszionális team tagjainak feladatmegosztásában.

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	elbeszélés			x	
2.	bemutató		x	x	
3.	kooperatív tanulás		x		
4.	gyakorlás	x	x		

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				

4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Demenciával élő személyek támogatásának gyakorlata tantárgy

72 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

Gyakorlati tapasztalatok szerzése a demenciával élő személyek támogatása során szükséges feladatok megtanulása, begyakorlása terén az ellátottak mellett, szakemberek körében.

10.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az alapszakképesítés megszerzése során tanult foglalkoztatás, mentálhigiéne, jogi ismeretek, életvégi gondozás kérdései.

10.3. Témakörök

10.3.1. *Tevékenységszervezés és a demenciával élő személy egyéb támogatásának gyakorlata* 72 óra

Aktív részvétel a demenciával élő személyek tevékenységének, foglalkoztatásának megtervezésében, szervezésében és levezetésében.

Tevékenység szervezése, foglalkoztatás a demencia különböző stádiumaiban.

Foglalkoztatási terv készítése.

A demenciával élő személy felkészítése/kísérése a foglalkoztatásra.

A demenciával élő személyek jogainak betartása, védelme, szükség esetén képviselése.

Közreműködés az élő végrendelet létrejöttében.

A gyászreakció elfogadása, a demenciával élő személy támogatása.

A haldokló demenciával élő személy kíséréte, az elméletben tanultak szerint.

A haldokló pszichés támogatása.

A hozzátartozó támogatása a gyász folyamatában.

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Bentlakásos szociális intézményben, demenciával élők körében/ demenciával élő személyek klubjában.

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	bemutató	x	x		
3.	megbeszélés		x		
4.	kooperatív tanulás		x		
5.	gyakorlás	x			

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.5.3.

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.5.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

3.	Komplex információk körében				
3.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.2.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.3.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.4.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x			
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
6.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
6.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
6.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11680-16 azonosító számú

**Személyközpontú gondozás és kísérés.
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11680-16 azonosító számú Személyközpontú gondozás és kísérés, megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	A személyközpontú segítő kapcsolat pszichológiai alapjai	Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítésében	Kínvasok a gondozás mindennapi gyakorlatában	A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban	A családok támogatása a gondozás során	Szakmai készségfejlesztés
FELADATOK						
Alkalmazza a személyközpontú gondozás alapelveit, szemléleti megközelítését.	x	x			x	x
Felismeri és kezeli a gondozási problémákat, a szükségletekre adott válaszok hiányosságait.	x	x	x		x	x
Tisztázza a demenciával élő személy spirituális igényét és támogatja az elérésben.	x					x
Megfogalmazza és elemzi az értékdilemmákat az esetvitel során.		x			x	
Megvalósítja a felelősségteljes, korrekt, agresszivitást kerülő, szakmaiságot előtérbe helyező, a kulturális másságot és eltérő értelmezési alapot elfogadó, a beteg érdekeit szem előtt tartó IP kommunikációt.			x			x
Alkalmazza a személyközpontú, partneri kommunikációt a demenciával élő klienssel, családjával, teamben végzett munkája során; veszélyhelyzetekben határozott, szuggesztív, agresszivitástól mentes.		x			x	x
Betartja a kliensekkel, családdal, team tagjaival folytatott kommunikációja során az adatvédelmi előírásokat.		x	x		x	
Képviselet az etikai elveket az esetvitelben és személyes döntései során.		x	x			x
Követi a demenciával élő személlyel és családjával végzett munkája során a szakmai etikai kódexek által előírt magatartási mintákat.				x		
Játszmáktól mentes kommunikációs stílusával nyertes-nyertes helyzeteket alakít ki a beteg ellátása érdekében.	x		x			x
Felismeri a konfliktusok okait demenciával élő személy-gondozó, család-gondozó, demenciával élő személy – gondozó családtagok relációjában.			x		x	
Önreflektív, segítséget kér saját munkája során tapasztalt szakmai, emberi elakadásai feldolgozásához, részt vesz a szupervízióban.						x
Biztonságosabbá teszi a demenciával élő személy otthonát, fizikai környezetét.				x		

Azonosítja az idősödő társadalom következtében megjelenő szükségleteket.					X	
Segítséget keres, ajánl fel civil szervezetek bevonásával, a demenciával élő személy és családja támogatása érdekében.					X	
Javaslatokat fogalmaz meg, változást kezdeményez a befogadás elérése céljával, intézményi vagy helyi közösségi szinten a demenciával élő személyek és hozzátartozók érdekeinek artikulálásával.					X	
Felkészíti a demenciával élő személy családtagjait az otthoni ellátás biztosítására, szükség esetén az intézményi ellátás igénybevételére.					X	
Megtervezi a demenciával élő személy napi gondozási feladatait.			X			X
Támogatja a gondozó családokat a hosszantartó gondozás során felmerülő praktikus gondozási ismeretek átadásával fizikai, lelki terheik csökkentésére, kezelésére szolgáló lehetőségek felajánlásával.					X	
SZAKMAI ISMERETEK						
Személyközpontú megközelítés lélektani alapjai.	X	X				X
Demenciával élő személyek gondozási ismeretei.	X				X	
Főbb etikai szemléletmódok, a társadalmi normák típusai, jellemzői, jelentősége.	X	X				
Érték fogalmának filozófiai, pszichológiai, szociológiai értelmezése, a szociális munka értékdilemmái.	X	X				
Az elfogadott szakmai etikai kódexek (szociális munka, ápolói) tartalma.	X					
A demenciával élő személlyel, családjával és az IP team tagjaival folytatott hatékony kommunikáció elvei és gyakorlata.			X		X	X
Az interdiszciplináris, multidiszciplináris, interprofesszionális team munka elmélete és gyakorlata.	X		X			X
A gondozás optimális szociálpszichológiai környezetének jellemzői			X			
Az emberi játszmák alapvető jellemzői.		X				X
Önismeret, burn-out prevenció gyakorlata.						X
Konfliktusok kialakulásának formái, forrásai, dinamikája a demenciával élő személy és családja életében, a kezelés gyakorlata.			X			X
A humán-ökoszisztéma ismeretelméleti alapja.	X		X			
A demenciával élő személy számára biztonságos, épített környezet adottságai.				X		

A demenciával élő személy és családja természetes és intézményesült támaszrendszereinek feltérképezési módjai.	x				x	
A demencia - barát közösség és társadalom jellemzői, a közösségi szociális munka alapjai.	x		x			
A család működésének szociológiai, pszichológiai jellemzői, rendszerszemléletű megközelítésben.	x				x	
Egyéni és családi megküzdési stratégiák és a spiritulitás a demencia megélése és túlélése kapcsán.			x		x	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Olvasott szakmai szöveg megértése, fogalmazás szóban és írásban.	x	x	x	x	x	x
Szakmai beszédképesség. Pozitív, empatikus attitűd.		x	x	x	x	x
Szakmai beavatkozások szóbeli és cselekvéses formáinak alkalmazása.			x		x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Elhivatottság, elkötelezettség fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x	x		x	x
Megbízhatóság, önfegyelem		x	x		x	
Önállóság, szervezőképesség	x	x	x	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Kezdeményezőképesség, meggyőzőképesség, konszenzus készség	x	x	x	x	x	x
Közérthetőség, kommunikációs rugalmasság, meghallgatási készség				x	x	
Kompromisszumképesség, konfliktusmegoldó készség			x			
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Kritikus gondolkodás, általános tanulóképesség, következtetési képesség	x	x	x	x	x	x
Értékelés, okok feltárása		x	x	x	x	x
Rendszer(ek)ben való gondolkodás, eredményorientáltság					x	

11. A személyközpontú segítő kapcsolat pszichológiai alapjai tantárgy

18 óra

11.1. A tantárgy tanításának célja

Megismertetni a tanulókkal a hatékony segítő munkában szerepet játszó pszichológiai tényezőket, valamint a segítő kapcsolat kialakítását meghatározó készségek megerősítése.

11.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A korábbi alapozó képzésben megszerzett személyiség lélektani ismeretek ill. sajátélményű csoportban szerzett önismeret.

11.3. Témakörök

11.3.1. *A személyközpontú segítés alapelvei*

6 óra

A patológia –deficit szemlélet korlátai a segítő munkában

A mobilizálható belső erőforrások a személyiségben és ezek figyelembe vétele a segítés során

Emberkép és értékorientáció Carl Rogers megközelítésben

A belső fejlődési lehetőség és a változás képessége

11.3.2. *A segítő munka facilitáló tényezői*

6 óra

A feltétel nélküli elfogadás

A nondirektivitás

A segítő hitelessége

Az érzelmi kifejezés facilitálása, empátia és visszatükrözés

Ítéletmentesség, illetve a pozitív és negatív érzelmek kifejezése a kommunikációban

Az önismeret, belső belátás kikristályosodása és a változás lehetősége

11.3.3. *A segítő kapcsolat etikai vonatkozásai*

6 óra

Etikai szemléletmódok, a társadalmi normák típusai, jellemzői, jelentősége.

Érték fogalmának filozófiai, pszichológiai, szociológiai értelmezése, a szociális munka érték dilemmái.

A segítő kapcsolat jellege és határai

A hatalom és a segítés dilemmája

Az arányos önmegmutatás és az érzelmi bevonódás dilemmái

A szakma etikai kódexe

11.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, csoport helység, klub helység

11.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

11.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			

2.	szituációs gyakorlat		x		
3.	interaktív esetfeldolgozás		x		

11.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x	x		
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x		
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				

4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

11.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

12. Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítségével tantárgy

36 óra

12.1. A tantárgy tanításának célja

A tárgy keretében a tanuló szemléletét, attitűdjét és kapcsolati kultúráját alapvetően átforgató új megközelítés meghatározó elemeit mutatjuk be egy gyakorlat-orientált interaktív keretben.

12.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Személyközpontú pszichológia alapjai. Az időskori demenciákra vonatkozó bevezető ismeretek

12.3. Témakörök

12.3.1. A személyközpontú gondozás alapjai

18 óra

A személyközpontú megközelítés, mint paradigma

A személyközpontú gondozás, mint értékrend, etikai állásfoglalás, és szemlélet

A személyközpontú gondozás, mint individualizált, személyre szabott gondozás lehetősége a demenciával élő személyek körében.

12.3.2. A gondozást meghatározó pszichológiai tényezők

18 óra

A „malignus szociálpszichológiai környezet” koncepciója

A demenciával élő vágyai, szükségletei

A megerősítő környezet jellemzői

A demenciával élő személy és családja természetes és intézményesült támaszrendszereinek feltérképezési módjai.

A család működésének szociológiai, pszichológiai jellemzői, rendszerszemléletű megközelítésben.

A segítő én-támogató hozzáállása, kommunikációja

A kapcsolatépítés és hatékony kommunikáció elemei

12.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, csoport helység, klub helység

12.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

12.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás	x	x		
2.	magyarázat	x	x		
3.	szituációs gyakorlat		x		
4.	esetfeldolgozás	x	x		

12.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x	x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			

3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

12.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

13. Kihívások a gondozás mindennapi gyakorlatában tantárgy tantárgy

36 óra

13.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja a gondozás gyakorlatában megjelenő nehézségek, konfliktusok kezelésében alkalmazható gondozási stratégiák és a társszakmákkal való együttműködés szempontjainak megismerése, gyakorlati alkalmazásukra való felkészülés

13.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A demenciához társuló viselkedési és pszichés zavarok ismerete

13.3. Témakörök

13.3.1. Konfliktusok és elakadások a gondozás során

15 óra

Konfliktusok kialakulásának formái, forrásai, dinamikája, a demenciával élő személy és családja életében.

A kognitív akadályozottság nyomán kialakuló stressz és nyugtalanság kezelése

A környezeti feltételekhez és az adaptációs kihívásokhoz kapcsolódó nehézségekkel való foglalkozás

A gondozás során felmerülő kooperációs nehézségek kezelése

Fokozott szorongás, agitáltság, agresszivitás, hangsúlyos orientációs zavarok és paranoid történések megjelenése és a gondozó sürgősségi lépései

13.3.2. A „zavaró viselkedés” proaktív megközelítése és konfliktuskezelés a gondozás során

15 óra

A szociális készségek lebomlása nyomán megjelenő interperszonális nehézségek és konfliktusok, a konfliktusok kezelésének lehetséges stratégiái.

Egyéni és családi megküzdési stratégiák és a spiritualitás a demencia megélése és túlélése kapcsán.

A demenciával élő személlyel, családjával és az IP team tagjaival folytatott hatékony kommunikáció elvei.

A megoldhatatlan konfliktusokból származó tehetetlenséggel szembeni elfogadó attitűd kialakításának lehetőségei.

A segítő lehetőségei a „zavaró viselkedés” kialakulásának megelőzésében.

A szociális készségek megőrzése, megerősítése, mint konfliktuskezelési eszköz.

13.3.3. **Együtműködés a társszakmákkal, a segítő munka támogató hátterei 6 óra**

A gondozás optimális szociálpszichológiai környezetének jellemzői.

A humán- ökoszisztéma ismeretelméleti alapja.

Az interdiszciplináris, multidiszciplináris, interprofesszionális team munka.

A személyközpontú team jellemzői és a hatékony team munka kialakítása.

A demencia-barát közösség és társadalom jellemzői, a közösségi szociális munka alapjai.

Gondozási esetmegbeszélő csoport a gondozói munka támogatásában.

A szupervízió szerepe a segítők támogatásában.

13.4. **A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)**

Tanterem, csoport helység, klub helység

13.5. **A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**

13.5.1. **A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás		x		
2.	magyarázat	x	x		
3.	interaktív esetfeldolgozás		x		
4.	szituációs gyakorlat		x		

13.5.2. **A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)**

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		

1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Esetleírás készítése	x			
4.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
4.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
4.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x	x		
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
5.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

13.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

14. A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban tantárgy 18 óra

14.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy keretében a tanuló áttekintést kap a kognitív nehézséggel küzdő idős életvitelét nehezítő környezeti tényezőkről, és a környezet alakításának szerepéről a demenciával élő idősök segítségével

14.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A demenciához társuló kognitív romlás és a demencia tünettanának ismerete

14.3. Témakörök

14.3.1. Környezeti tényezők és kockázatok

6 óra

A demenciával élő személy számára biztonságos, épített környezet adottságai.
Az intézményi környezet kialakításának biztonsági szempontjai.
Az optimális ingerstimulációt nyújtó környezet.
Az orientációt segítő környezeti tényezők.
A személyi autonómiát és identitást erősítő környezeti tényezők.
Az intimitás és méltóság megőrzésének környezeti tényezői.

14.3.2. A környezet alakításának szempontjai

6 óra

A kognitív és funkcionális képességek megerősítésének környezeti eszközei.
Környezeti tényezők a „zavaró viselkedés” minimalizálásában.
Az identitás megerősítését segítő környezet.

14.3.3. Az intézményi környezet és az intézményi kultúra alakítása

6 óra

Szempontrendszer a személyközpontú gondozást nyújtó intézményi kultúra kialakításához.
Az intézményi működést meghatározó értékek.
Az individualitás figyelembe vételének érvényesítése az intézményi működés kialakítása során
A „felhasználói perspektíva” megértése és figyelembe vétele a gondozás során.
A demenciával élők szükségleteinek figyelembe vétele az intézményi működés kialakításában.

14.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, csoport helység, klub helység

14.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

14.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás		x		
2.	magyarázat	x	x		
3.	projekt		x		

14.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
3.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
3.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
3.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

14.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

15. A családok támogatása a gondozás során tantárgy

18 óra

15.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja az, hogy a tanulók megismerjék azokat a családszociológiai jellemzőket és a családi működés azon jellemzőit, amelyek meghatározóak az idős és családja közötti viszonyok alakulásában. A tantárgyon belül kiemelt szerepet kap a demenciával élőket gondozó családok nehézségei, valamint a hivatásos gondozó és a család együttműködésének, a családok támogatásának szempontjai

15.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az időskor lélektanára vonatkozó ismeretek

15.3. Témakörök

15.3.1. *Idős a családban*

6 óra

A demográfiai változások hatása a családi viszonyok alakulására.

Az idős helyzete és szerepe a családban az átalakuló családi viszonyok között.

A családi működés főbb jellemzői.

15.3.2. *A gondozó családok nehézségei*

4 óra

A „gondozói karrier” és a családon belüli szerepviszonyok alakulása a gondozás kihívásai során.

A primer gondozó családtag objektív és szubjektív terhelődése és annak következményei.

Az intézményi elhelyezési döntésben szerepet játszó tényezők a családban.

15.3.3. *A családok támogatása a gondozás során*

4 óra

Együttműködés a családdal és a család támogatása a házi segítségnyújtásban.

A többforrású közösségi gondozás szerepe a családok támogatásában.

A gondozó családok támogatásának „makro szint”-je és a szociálpolitikai stratégiák.

15.3.4. *A családkonzultáció szerepe a gondozó családok támogatásában*

4 óra

Krízis-támogatás és pszichoedukáció.

A mediációs módszerek alkalmazása a gondozó családok konfliktusaiban.

A diszfunkcionális családi működés kezelése.

Hozzá tartozói támogató csoport és önszorgító szerveződések.

15.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, csoport helyiség, klub helyiség

15.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

15.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	előadás		x		
2.	magyarázat	x	x		
3.	esetfeldolgozás	x	x		
4.	helyzetgyakorlat		x		

15.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
3.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
3.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
3.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

15.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

16.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy célja a segítő munkához szükséges speciális szakmai készségek kialakítása
A foglalkozások célja az önismeret és a személyiség fejlesztése, ezért a teljesítmény és az értékelés mindig egyéni. A csoportos munka során a csoportvezető a választott módszernek megfelelően egyéni és csoportos visszajelzést ad. A fejlődés feltétele a jelenlét, amit a csoportvezető aláírásával igazol, és ez megfelel a követelmények teljesítésének. A vizsgára bocsátás feltétele igazolás, amely minimum „120 órás szakmai (60 óra kommunikációs, 60 óra személyiségfejlesztő) készségfejlesztés” teljesítéséről szól.

16.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A segítő kapcsolati pszichológia alapjai

16.3. Témakörök**16.3.1. Segítő kapcsolat kommunikációja****30 óra**

A kognitív akadályozottság figyelembe vétele és a kommunikáció alapelvei.
Demenciával élő személyekkel a gondozói kapcsolat kialakítása és fenntartása.
Kommunikációs csapdák: dependencia erősítése, infantilizálás, paternalisztikus kommunikáció, dominancia és kontroll.
Emberi játszmák alapvető jellemzői.
Kölcsönösség, megértés és a partnerség alakítása a segítő kapcsolatban

16.3.2. Készségfejlesztés a segítő kapcsolat működtetéséhez**60 óra**

Az interdiszciplináris, multidiszciplináris, interprofesszionális team munka gyakorlata.
A demenciával élő személlyel, családjával és az IP team tagjaival folytatott hatékony kommunikáció gyakorlata.
A leépülési folyamat egyedi mintázata és az individualizált gondozás kialakítása az önálló képesség felmérése mentén.
Elakadások és nehézségek a mindennapi gondozásban (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, toalett használat során megjelenő nehézségek kezelése, a szociális készségek megerősítése)
A zavaró viselkedés tényezőinek feltárása a személyközpontú megközelítés mentén
A demenciához társuló viselkedés problémák és pszichés tünetek /BPSD/ kritikai mérlegelése
A zavaró viselkedés megelőzésének proaktív stratégiái, /a pakolászás, bolyongás, nyugtalanság, és az inadekvát, fellazult viselkedés kezelésének stratégiái a gondozás során.
Konzultációs hátterek szerepe a „katasztrófa reakciók” diagnosztikai értékelésében és ellátásában
A gondozó pszichopatológiai ismeretei, felkészültsége, kompetencia határainak felismerése és a szupervíziós hátterek fontossága a gondozói munkában
Konfliktusok megelőzése, illetve a kialakult konfliktus kezelési lehetőségek gyakorlata a demenciával élő személy és családja életében.
Önismeret, burn-out, prevenció gyakorlata.

16.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, csoport helyiség, klub helyiség

16.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**16.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	interaktív esetsfeldolgozás	x	x		
2.	helyzetgyakorlatok	x	x		
3.	szerepjáték		x		

16.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)**16.6. A tantárgy értékelésének módja**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11681-16 azonosító számú

**A demencia gondozás adminisztrációs feladatai
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 11681-16 azonosító számú A demencia gondozás adminisztrációs feladatai megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációja	A demencia intézményi és gondozási adminisztrációjának gyakorlata	Számítástechnikai gyakorlat
FELADATOK			
Vezeti az előgondozás, gondozási szükségletvizsgálat a gondozási, ápolási terv dokumentációját	x	x	x
Dokumentálja saját gondozási, ápolási, foglalkoztatással kapcsolatos munkájának folyamatát.	x	x	x
Vezeti az intézményi munkával kapcsolatos nyilvántartásokat, elvégzi a munkaköréből adódó adatszolgáltatást	x	x	x
A szolgáltatást igénybe vevő megbízására beadványokat, kérelmeket fogalmaz	x	x	x
Részt vesz a pályázatok írásában és projektek adminisztrálásában.	x	x	x
Részt vesz a minőségbiztosítással és a szakmai protokollokkal kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátásában	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Az előgondozás, gondozási szükségletvizsgálat adminisztrációja.	x	x	x
A gondozási, ápolási terv, a foglalkoztatási tevékenység készítésének, alkalmazásának szempontjai.	x	x	x
A személyközpontú gondozás folyamatának adminisztrációja.	x	x	x
A nyilvántartások kezelési, a statisztikai adatok szolgáltatási szabályai	x	x	x
Pályázatírás és a projekt kidolgozásának formái, eljárási követelményei	x	x	x
A minőségbiztosítás szabályai. A szakmai protokollok adminisztrációja	x	x	x
A kérelmek, beadványok, végrendelet formai és tartalmi követelményei	x	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott köznyelvi szöveg megértése és fogalmazása írásban.	x	x	x
Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése és köznyelvi beszédkézség.	x	x	x
Olvasott szakmai szöveg megértése, fogalmazás szóban és írásban.	x	x	x

IKT eszközök, szövegszerkesztő, elektronikus dokumentációs rendszer kezelése.	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Kitartás, pontosság, precizitás	x	x	x
Stressztűrőképesség, szervezőképesség	x	x	x
Megbízhatóság, terhelhetőség	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Kezdeményezőképesség, határozottság, visszacsatolási készség	x	x	x
Fogalmazó készség, közérthetőség, nyelvhelyesség	x	x	x
Kompromisszumképesség, konfliktusmegoldó készség	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Áttekintő képesség, rendszerező képesség, felfogóképesség	x	x	x
Tervezés, értékelés	x	x	x
Módszeres munkavégzés, figyelem összpontosítás, eredményorientáltság	x	x	x

17. A demencia intézményi és gondozási adminisztrációja tantárgy

18 óra

17.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy megismerteti a demenciával élő személyek gondozásával foglalkozó intézmények formáit, azok működésével, a működést segítő pályázati, minőségbiztosítási adminisztrációt.

Részletesen tárgyalja az ellátással, szolgáltatást igénybevétellel, gondozással ápolással összefüggő adminisztrációt. Megismeri az alapítás, működtetés szabályait, lehetőségeit hazánkban és nemzetközi kitekintésben.

Képesé válik az ellátott ügyeinek intézéséhez szükséges nyomtatványok, beadványok, kérelmek és személyes jellegű írások fogalmazására.

17.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A demencia gondozó képzés ráépül több szociális és egészségügyi alapképzésre, így az egészségügyi- ápolási ismeretek, a klinikai ismeretek, népegészségügyi és elsősegélynyújtás alapjai, gondozási- ápolási, személyes gondoskodási, szociális vezetési, szervezési ismeretek, szervezési, vezetési és szakgondozási adminisztráció fontos alapot képeznek. Az intézményi szabályzatok, nyilvántartások kezelési szabályai, szakmai protokollok, minőségbiztosítás adminisztrációs szabályai, kérelmek beadványok formai és tartalmi követelményei. A gondozási ápolási terv készítésének, alkalmazásának szempontjai.

17.3. Témakörök

17.3.1. Az intézményi adminisztráció ismerete

9 óra

A szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumai.

Adatszolgáltatás, adatvédelem.

Az intézményi nyilvántartások, leltárak, dokumentumok rendszere, tartalmi és formai követelményei.

Nyilvántartások kezelési, a statisztikai adatok szolgáltatási szabályai.

A gazdálkodás adminisztrációs feladatai.

A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai.

A szakmai protokollok alkalmazása, a minőségbiztosítás iratai és dokumentumai.

17.3.2. A gondozás adminisztrációjának ismerete

9 óra

Az igénybevétel, előgondozás, gondozási szükségelt, gondozási- ápolási terv, a foglalkoztatási tevékenység készítésének dokumentációja.

A személyközpontú gondozás folyamatának adminisztrációja.

A saját demenciával élő személy gondozási munkájának dokumentálása.

Beadványok, kérelmek, személyes írások fogalmazása. Értékelő lap, tevékenységi napló ismerete. A pályázatok, minőségbiztosítási dokumentumok és szakmai protokollok készítése vagy ezekhez adatszolgáltatás.

17.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Átlagos tanterem, terem, könyvtár, számítógép terem

17.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

17.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

17.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			

3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

17.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

18. A demencia intézményi és gondozási adminisztrációjának gyakorlata tantárgy 18 óra

18.1. A tantárgy tanításának célja

Gyakorlatban megismerik a szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumait, az intézményi nyilvántartások, leltárak, dokumentumok rendszerét, tartalmi és formai követelményeit.

A gyakorlat során a tanulók, tereptanár vezetésével megismerik a lehetséges intézményi formákat melyek a demencia gondozó feladatokat képesek ellátni, a gyakorlat helye szerint tanulmányozza az intézményalapítás, működtetés szabályrendszerét, meglévő dokumentumait.

Aktívan részt vesz a szociális munka adminisztrációjának kialakításában és működtetésében tevékenykedik.

18.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Az alapképesítés során megszerzett tudásanyag a szociális ellátás általános tevékenységei tantárgyai, az egészségügyi alap és klinikai ismeretek, népegészségügyi és elsősegélynyújtás alapjai, gondozási-ápolási, személyes gondoskodási, szociális vezetési, szervezési ismeretek, szervezési, vezetési és szakgondozási adminisztráció.

18.3. Témakörök

18.3.1. Intézményi és gondozási adminisztráció gyakorlata

18 óra

Önállóan készít ápolási tervet (ápolási anamnézis, egyéni ápolási terv, ápolási esettörténet-dekurzus lap, ápolási ellenőrző lap, megfigyelő lap). vagy

Gondozási tervet készít (előgondozási adatlap, gondozási anamnézis, gondozási terv, gondozási lap) és ez alapján tevékenykedik.

A demencia gondozás intézményben szokásos dokumentumai: naplók, nyilvántartások, leltárok stb. egyéni gondozási, ápolási terv készítése.

Gyakorolja a szakmai protokollok alkalmazását, a minőségbiztosítás iratainak és dokumentumainak kezelését a gondozási tevékenységével összefüggésben.

18.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Bentlakásos szociális intézményben, demenciával élő személyek körében, demenciával élő személyek klubjában, vagy házi segítségnyújtásban.

Számítógép terem.

18.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

18.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

18.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló	x	x		

	rendszerezése				
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

18.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

19. Számítástechnikai gyakorlat tantárgy

36 óra

19.1. A tantárgy tanításának célja

A demencia gondozó képzés, az egyéb módon megszerzett számítástechnikai alapismeretekre építve, fejlessze tovább a tanuló ismereteit az internet használat, Word-Excel programok használatával.

Ismerkedjen meg prezentációs módszerekkel.

Infó-kommunikációs eszközök, a számítógép szélesebb körű biztonságos használata.

19.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Számítás technika alapjai, egyéb területek adminisztrációs ismeretei. Nyilvántartások kezelési, statisztikai adatok szolgáltatási szabályai. Pályázatírás és projektek

kidolgozásának formai, tartalmi és eljárási követelményei. Kérelmek, beadványok formai és tartalmi követelményei.

19.3. Témakörök

19.3.1. Számítástechnikai ismeretek 18 óra

A számítógép működésének, részegységeinek ismerete, a Word-, Excel programok használata, működésének technikai ismerete:

Egyszerű Word-dokumentumok, levelek, feljegyzések tartalmi és formai követelményei, prezentáció, grafika készítése, pályázatok és projektek kidolgozása, statisztikai adatok felhasználása, statisztikai adatszolgáltatás, adatok megőrzése, tárolása.

Ismerje meg a speciális a szakterületéhez kötődő ügyviteli szoftverek használatát, az elektronikus ügyintézés módját.

Tudja rutinszerűen használni a számítástechnikát pályázatírásra, és folyamatos önképzésre. Prezentáció, grafika készítése.

19.3.2. Számítástechnika a demencia gondozás adminisztrációjában 18 óra

Tereptanár irányításával, bekapcsolódik a demenciával élő személyeket ellátó speciális munkafolyamatok számítógépes adminisztrációjába.

Vezeti az előgondozás, a gondozási, ápolási terv dokumentációját.

Dokumentálja saját demencia gondozási munkájának folyamatát.

Vezeti az intézményi munkával kapcsolatos nyilvántartásokat, elvégzi a munkaköréből adódó adatszolgáltatást.

Beadványokat, kérelmeket, személyes írásokat fogalmaz.

Részt vesz a pályázatok írásában és projektek adminisztrálásában.

Elsajátítja a statisztikai adatok felhasználását, statisztikai adatszolgáltatást, adatok megőrzését, tárolását.

19.3.3. Témakör 10 ... óra

A témakör részletes kifejtése

19.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Számítógép terem. Bentlakásos szociális intézményben, demenciával élő személyek körében, demenciával élő személyek klubjában, vagy házi segítségnyújtásban.

19.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

19.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	elbeszélés	x			
3.	kiselőadás		x		
4.	megbeszélés		x		

5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás		x		

19.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esetleírás készítése	x			
3.2.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.3.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
3.4.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.5.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		

4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
4.5.	Csoportos versenyjáték				
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Részvétel az ügyfélfogadáson, esetmegfigyelés	x	x		
5.2.	Szolgáltatási napló vezetése	x			
5.3.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
5.4.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

19.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.